گزارش خبر
NEWSREPORT

کد خبر: ۵۱۲۹۷۸
شنبه ۶ دی ۱۴۰۴ ۱۱:۱۸

شایع‌ترین اختلال شناختی در سالمندان همچنان رو به افزایش است

همه‌چیز درباره آلزایمر؛ شایع‌ترین نوع زوال عقل در سالمندان

بیماری آلزایمر یکی از مهم‌ترین اختلالات پیشرونده مغزی است که به‌تدریج توانایی تفکر، حافظه و عملکرد روزمره فرد را مختل می‌کند. این بیماری معمولاً پس از ۶۵ سالگی بروز می‌کند و با افزایش سن، خطر ابتلا به آن تقریباً هر پنج سال دو برابر می‌شود.

به گزارش پایگاه اطلاع رسانی سلامت ۲۴، آلزایمر شایع‌ترین نوع دمانس است و حدود ۶۰ تا ۸۰ درصد موارد را شامل می‌شود. دمانس یا زوال عقل یک اصطلاح کلی برای اختلالات شناختی است که توانایی تصمیم‌گیری، یادآوری و انجام کارهای روزمره را تحت تأثیر قرار می‌دهد، اما آلزایمر شکل مشخص و پیش‌رونده‌ای از این اختلال است.

انواع آلزایمر

بیشتر مبتلایان به آلزایمر دچار نوع دیررس هستند که پس از ۶۵ سالگی بروز می‌کند. با این حال، حدود ۵ درصد از بیماران به نوع زودرس مبتلا می‌شوند که می‌تواند در دهه‌های ۴۰ یا ۵۰ زندگی آغاز شود و معمولاً شدت بیشتری دارد. در این نوع، مشکلاتی مانند اختلال در توجه، برنامه‌ریزی، گفتار یا بینایی ممکن است زودتر از مشکلات حافظه ظاهر شود.

علائم در مراحل مختلف

علائم آلزایمر به‌تدریج و بسته به مرحله بیماری بروز می‌کند. در مراحل اولیه، فرد ممکن است قرارهای مهم را فراموش کند، اشیا را گم کند یا در انجام کارهای آشنا دچار مشکل شود. در مرحله متوسط، سردرگمی درباره زمان و مکان، فراموشی اطلاعات شخصی و تغییرات شخصیتی شایع‌تر می‌شود. در مراحل پیشرفته، فرد توانایی ارتباط، حرکت و پاسخ به محیط را از دست می‌دهد و نیازمند مراقبت شبانه‌روزی است.

عوارض و پیامدها

کارشناسان می‌گویند آلزایمر می‌تواند خطر مشکلاتی مانند بی‌اختیاری، کم‌آبی، عفونت‌های تنفسی، مشکلات دندانی و زمین‌خوردگی را افزایش دهد. این عوارض به‌ویژه به دلیل کاهش توانایی فرد در بیان نیازها یا علائم جسمی رخ می‌دهد.

علل و عوامل خطر

علت دقیق آلزایمر هنوز مشخص نیست، اما تجمع پروتئین‌های غیرطبیعی در مغز و التهاب از عوامل مطرح‌شده هستند. افزایش سن مهم‌ترین عامل خطر است. بیماری قلبی، دیابت کنترل‌نشده، سوءتغذیه، ضربه مغزی، مصرف دخانیات و برخی عوامل محیطی نیز می‌توانند خطر را افزایش دهند.

نقش ژنتیک

وجود سابقه خانوادگی می‌تواند احتمال ابتلا را دو برابر کند. ژن APOE یکی از عوامل شناخته‌شده در افزایش خطر است، اما داشتن آن به‌معنای قطعیت ابتلا نیست. در نوع زودرس، برخی جهش‌های ژنتیکی تقریباً همیشه منجر به بروز بیماری می‌شوند.

تشخیص بیماری

تشخیص آلزایمر با بررسی سابقه پزشکی، انجام تست‌های شناختی، آزمایش خون و تصویربرداری‌هایی مانند MRI یا CT انجام می‌شود. در برخی موارد، آزمایش مایع مغزی نخاعی نیز برای بررسی نشانگرهای زیستی بیماری استفاده می‌شود.

درمان و مدیریت بیماری

درمان آلزایمر شامل ترکیبی از مداخلات غیردارویی و دارویی است. داروهای تأییدشده مانند دونپزیل، گالانتامین، ریواستیگمین و ممانتین می‌توانند به کاهش علائم یا کند کردن روند بیماری کمک کنند، هرچند درمان قطعی وجود ندارد.

در سال‌های اخیر، داروهای جدیدی مانند Aduhelm و Leqembi معرفی شده‌اند که هدف آن‌ها تأثیر بر مکانیسم‌های زیربنایی بیماری است، اما اثربخشی و ایمنی آن‌ها همچنان محل بحث است.

زندگی با آلزایمر

افراد مبتلا به آلزایمر نیازمند حمایت اجتماعی، عاطفی و پزشکی هستند و نقش خانواده و مراقبان در کیفیت زندگی آن‌ها بسیار مهم است. کارشناسان هشدار می‌دهند فرسودگی مراقبان یکی از چالش‌های جدی است و باید به سلامت جسمی و روانی آنان توجه شود.

به طور خلاصه، آلزایمر شایع‌ترین نوع دمانس در سالمندان است و به‌تدریج حافظه و توانایی شناختی فرد را مختل می‌کند. علائم اولیه با فراموشی و سردرگمی آغاز می‌شود و در مراحل پیشرفته به ناتوانی کامل در ارتباط و حرکت می‌رسد. علت دقیق بیماری هنوز مشخص نیست، اما سن بالا، عوامل ژنتیکی و برخی بیماری‌های زمینه‌ای در بروز آن نقش دارند. تشخیص با بررسی سابقه پزشکی، تست‌های شناختی و تصویربرداری مغزی انجام می‌شود. هرچند درمان قطعی وجود ندارد، داروها و مداخلات حمایتی می‌توانند روند بیماری را کند و کیفیت زندگی بیمار و خانواده را بهبود دهند.

منبع: verywell health